

Đi tìm thương hiệu GẠO THÁI BÌNH

KỶ 2: ĐI ĐẦU VỀ NĂNG SUẤT LÚA - XÂY DỰNG THƯƠNG HIỆU GẠO CÒN GIAN NAN

Không chỉ là tỉnh đầu tiên ở miền Bắc dẫn đầu về năng suất lúa những năm kháng chiến chống Mỹ, mà từ đó đến nay Thái Bình vẫn là một trong những tỉnh có năng suất lúa cao nhất cả nước, bình quân đạt trên 13 tấn/ha/năm. Ngoài ra, trên địa bàn tỉnh còn có Công ty Cổ phần Tổng công ty Giống cây trồng Thái Bình (Thai Binh Seed) hàng năm đã nghiên cứu, chọn tạo, sản xuất, cung ứng cho các tỉnh, thành phố trong cả nước trên 22.000 tấn giống cây trồng các loại, trong đó chủ lực là lúa giống. Có năng suất cao, chất lượng giống lúa tốt song trên thực tế những năm qua thương hiệu gạo của Thái Bình vẫn loay hoay đi tìm lời giải.

Kháng định về năng suất
Mặc dù trong những năm gần đây diện tích gieo cấy lúa của tỉnh giảm (còn khoảng 160.000ha/năm) do chuyển sang trồng cây màu, quy hoạch

Nông dân xã Thái Phúc (Thái Thụy) tích tụ ruộng đất gieo cấy lúa hàng hóa.

các khu, cụm công nghiệp và mục đích sử dụng đất khác. Cùng với giảm diện tích gieo cấy, tỉnh đã cơ cấu lại bộ giống, chú trọng mở rộng diện tích lúa có chất lượng gạo ngon để tăng giá trị thu nhập trên đơn vị diện tích song sản lượng thóc luôn

giữ ổn định trên 1 triệu tấn/năm. Qua đây có thể khẳng định năng suất lúa của Thái Bình không ngừng tăng cao, hiện nay năng suất gần như đạt kịch trần, bình quân trên 13 tấn/ha/năm, là một trong những tỉnh có năng suất lúa cao nhất cả nước.

Để đạt kết quả trên, những năm qua tỉnh đã lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện đồng bộ các khâu sản xuất lúa như đầu tư củng cố hệ thống thủy lợi, chọn tạo, khảo nghiệm các giống lúa cho năng suất, chất lượng cao, các biện pháp gieo cấy mới, dự tính, dự báo sâu bệnh sớm, tăng cường quản lý vật tư nông nghiệp... Thực tế cho thấy, những giống lúa năng suất cao luôn được tình cơ cấu trên 76% so với tổng diện tích gieo cấy như BC15, TBR-1, TBR225...

Ngoài ra, các biện pháp gieo cấy mới được áp dụng rộng rãi cả ở vụ xuân và vụ mùa góp phần tăng năng suất, giảm chi phí, tăng giá trị thu nhập từ 10 - 20% như gieo thẳng, gieo mạ bằng khay, cấy bằng máy, áp dụng tiến bộ canh tác cải tiến SRI. Ông Trần Văn Hưng, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Vũ Thư cho biết: Vũ Thư gieo cấy khoảng 16.000ha/năm, năng suất luôn ổn định trên 13 tấn/ha/năm. Để đạt năng suất trên, hàng năm và trước các mùa vụ, huyện đã chỉ đạo các xã, thị trấn từ khâu xây dựng kế hoạch sản xuất, quy vùng gieo cấy tập trung cùng giống, cùng tra, thực hiện nghiêm lịch thời vụ, cơ cấu giống cây trồng... Đặc biệt, huyện đã có những bước đột phá trong sản xuất như 100% diện tích được gieo cấy bằng các giống lúa ngắn ngày, gieo mạ non trên nền đất cứng, gieo thẳng được mở rộng tới đa diện tích ở vụ xuân nên đã đem lại hiệu quả thiết thực. Bà Phạm Thị Bé, xã Đông Động (Đông Hưng) cho biết: Các vụ trong năm, gia đình tôi gieo cấy 6 sào lúa. Cùng với sử dụng các giống lúa mới để tăng năng suất, chất lượng tôi còn áp dụng các giải pháp kỹ thuật trong sản xuất lúa do các ngành chuyên môn hướng dẫn, tập huấn như "3 giảm, 3 tăng", "1 phải, 5 giảm", thực hiện phòng, trừ sâu bệnh

theo đúng khuyến cáo của ngành Nông nghiệp nên năng suất, chất lượng lúa tăng cao, giảm chi phí đầu tư.

Cùng với chú trọng các giải pháp tăng năng suất lúa, tỉnh, các địa phương và bà con nông dân đã và đang thực hiện gieo cấy lúa hàng hóa, tạo ra sản phẩm có chất lượng gạo ngon. Trước khi bước vào chuẩn bị sản xuất lúa vụ xuân, vụ mùa, tỉnh đều xây dựng đề án và họp bàn các biện pháp sản xuất, trong đó cơ cấu giống là một trong những nội dung quan trọng hàng đầu được quán triệt sâu sắc để các địa phương thực hiện. Theo đó, vụ xuân các giống lúa chất lượng cao chiếm từ 35 - 40% so với tổng diện tích gieo cấy như Bắc thơm 7, RVT, N97, các giống lúa Nhật; vụ mùa nhóm giống lúa chất lượng cao từ 25 - 30% so với tổng diện tích gieo cấy như các giống lúa nếp, lúa Nhật, RVT, ĐS1...

Gian nan xây dựng thương hiệu gạo

Đến nay có thể khẳng định năng suất lúa của tỉnh đã ổn định ở ngưỡng cao nhất cả nước; lúa chất lượng cao ngày càng được mở rộng diện tích, có sự liên kết sản xuất giữa nông dân và doanh nghiệp; gạo Thái Bình được người tiêu dùng trong và ngoài tỉnh đánh giá cao về chất lượng. Tuy nhiên, nghịch lý là năng suất cao, chất lượng gạo ngon song những năm qua thương hiệu gạo của tỉnh vẫn chưa có trên thị trường trong nước và xuất khẩu. Trong khi đó một số địa phương khác không phải đất lúa nhưng thương hiệu gạo của họ lại vươn xa, như nói đến gạo tám thơm là người tiêu dùng nói đến gạo của Hải Hậu (Nam Định)... Vậy đâu là nguyên nhân gạo của Thái Bình chưa có thương hiệu? Câu hỏi này có lẽ không chỉ một ngành nào đó trả lời được mà cần câu trả lời từ các hộ nông dân, doanh nghiệp, tư tưởng để các cơ quan quản lý nhà nước ở các lĩnh vực có liên quan. Bởi lẽ, ruộng đồng manh mún, nhỏ lẻ theo kiểu đầu sào/hộ dân nên bà con nông dân chưa có sự nhất quán về gieo cấy cùng giống, cùng tra, cùng biện pháp chăm sóc... nên sản phẩm làm ra mang tính tự cung tự cấp. Đồng thời, các hộ nông dân cây nhiều giống khác nhau dẫn đến lẫn lộn thóc, chưa tạo ra được sản phẩm cùng loại số lượng lớn để làm hàng hóa cung ứng cho thị trường một loại gạo chất lượng cao cụ thể. Hạt thóc

Ông Phạm Văn Dung, Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn

Những năm gần đây xảy ra nhiều hiện tượng thời tiết cực đoan song ngành Nông nghiệp đã có nhiều giải pháp tham mưu với tỉnh và phối hợp với các ngành, đơn vị, địa phương chỉ đạo quyết liệt chủ trương, giải pháp, lịch thời vụ, chủ động ứng phó với dạng hình thời tiết bất thuận nên năng suất lúa đạt ổn định trên 13 tấn/ha/năm. Nhiều tiến bộ kỹ thuật mới về giống, phân bón, bảo vệ thực vật, cơ giới hóa được tuyên truyền, khuyến cáo nông dân áp dụng vào sản xuất; nhiều mô hình giống lúa, phương thức gieo cấy mới... đã được khẳng định trong thực tiễn sản xuất giúp nông dân nâng cao năng suất, chất lượng nông sản và tăng hiệu quả kinh tế.

Ông Ngô Xuân Tám, Chủ tịch UBND xã Vũ Thắng, huyện Kiến Xương

Là một trong những xã trọng điểm về sản xuất nông nghiệp của huyện Kiến Xương, những năm qua, Vũ Thắng đã có nhiều giải pháp thiết thực để nâng cao năng suất, chất lượng cây trồng, nhất là cây lúa. Xã đã tập trung đẩy mạnh công tác kiểm tra, đôn đốc, chỉ đạo nông dân trong xã thực hiện gieo cấy và chăm sóc mùa vụ theo đúng khung thời vụ nên năng suất lúa giành thắng lợi. HTX DVNN xã đã thực hiện tốt các khâu dịch vụ như phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, giống lúa, điều tiết nước, kỹ thuật gieo cấy... Do đó, Vũ Thắng luôn là một trong những xã có năng suất, chất lượng lúa cao nhất huyện Kiến Xương.

Ông Trần Minh Bằng, Giám đốc HTX SXKD DVNN xã Trọng Quan, huyện Đông Hưng

Thái Bình có nhiều giống lúa có tiềm năng để lựa chọn xây dựng thương hiệu gạo như Bắc thơm, T10, TBR225, BC15... Tuy nhiên sẽ rất khó xây dựng được thương hiệu gạo do vẫn còn tồn tại nhiều giống lúa như hiện nay. Đa phần các hộ nông dân chưa chú ý tới việc xây dựng thương hiệu gạo, do đó chưa tham gia liên kết nhóm hộ, vẫn sản xuất nhỏ lẻ, mạnh ai người đó làm nên chưa tạo ra vùng sản xuất tập trung, dòng sản phẩm đủ mạnh và bền vững. Ngoài ra, rất khó để bảo đảm yêu cầu về sản xuất gạo sạch, có chất lượng cao khi chưa kiểm soát được chất lượng nguồn nước tưới, phân bón, thuốc bảo vệ thực vật, cơ sở chế biến thóc, gạo...

do nông dân làm ra chủ yếu vẫn qua tay "hàng xáo", chưa đến trực tiếp doanh nghiệp chế biến gạo thành phẩm có thương hiệu. Vì vậy, thóc của nhiều hộ nông dân được thương lái trộn lẫn với nhau đem xay xát và cung ứng cho thị trường nên chất lượng gạo chưa xác định cụ thể của giống nào, không có sự nổi bật đặc trưng của giống lúa chất lượng cao... Bà Nguyễn Thị Đức, xã Đông Hải (Quỳnh Phụ) cho biết: Nông dân chúng tôi thu nhập chủ yếu dựa vào đồng

(còn nữa)
NGUYỄN BÌNH - LƯU NGÀN

VŨ THƯ Tập trung chăm sóc lúa mùa

Nông dân xã Xuân Hòa (Vũ Thư) phun chế phẩm sinh học kích thích bộ rễ lúa phát triển.

Hơn 8.000ha lúa mùa của huyện Vũ Thư đang trong giai đoạn đẻ nhánh, đẻ nhánh rộ. Đây là giai đoạn quan trọng, ảnh hưởng lớn đến năng suất và khả năng chống chịu các loại sâu bệnh của lúa về sau. Nông dân Vũ Thư tập trung chăm sóc kịp thời với mục tiêu "cây lúa khỏe hơn cây lúa tốt".

Vụ mùa năm nay, xã viên HTXNN Xuân Hòa gieo cấy gần 260ha lúa, chủ yếu là các giống BC15, Bắc thơm, Nếp 97, trong đó diện tích gieo cấy 30%. Ông Phạm Quốc Lập, Giám đốc HTXNN Xuân

Hòa cho biết: Cánh đồng Hà Chóc 75ha nằm trong địa bàn rốn nước của vùng. Đợt mưa giữa tháng 7 vừa qua làm 50ha lúa mùa mới cấy của bà con bị ngập úng, khoảng 10ha lúa gieo thẳng bị hỏng. Ngay sau khi đợt mưa kết thúc, HTX tuyên truyền, vận động bà con khẩn trương tưới dặm bảo đảm mật độ lúa, với những diện tích lúa hồng không có khả năng phục hồi bà con gieo mạ nên hoặc mua mạ giống ở các địa phương khác để cấy bổ sung. Ngoài ra, HTX còn chỉ đạo nông dân tiến hành chăm sóc sớm, tập trung cho toàn bộ diện tích lúa mùa,

hiện đang trong giai đoạn đẻ nhánh, đẻ nhánh rộ. Với các diện tích lúa bị ảnh hưởng của ngập úng làm cây lúa yếu, HTX khuyến khích bà con rút nước mặt ruộng và dùng chế phẩm sinh học ET để phun, hỗ trợ cây lúa phát triển. Các diện tích lúa có biểu hiện ngộ độc hữu cơ như lá lúa vàng, cây lúa sinh trưởng kém, đẻ nhánh ít, HTX khuyến cáo nông dân tuyệt đối không bón phân bón tổng hợp NPK chuyên thức để bón với liều lượng từ 12 - 13kg/sào (đối với phân bón Lâm Thao), từ 6 - 7kg/sào (đối với phân bón Việt Nhật, đầu trâu). Thời điểm bón phân càng sớm càng tốt, bảo đảm bón thúc xong trước khi cây lúa phát triển kín đất để tránh gây hại cho lúa; bón tập trung toàn bộ lượng phân cần thiết vào dịp lúa đẻ nhánh rộ, không bón lại nhai. Ngoài ra, Trạm còn phối hợp với các HTXNN hướng dẫn nông dân biện pháp kỹ thuật xử lý, phục hồi diện tích lúa bị ngập úng hoặc ngộ độc hữu cơ.

tuyên truyền, hướng dẫn nông dân tập trung bón thúc sớm và dứt điểm, mỗi sào từ 12 - 13kg phân NPK chuyên thức, không bón đạm đơn để tránh tình trạng lúa tốt nhưng không khỏe, dễ bị sâu bệnh gây hại.

Không riêng HTXNN Xuân Hòa, những ngày này, trên khắp các xã đồng, nông dân Vũ Thư tập trung tưới dặm, chăm sóc lúa mùa mới cấy. Bà Đỗ Thị Ngân, Trạm trưởng Trạm Khuyến nông huyện cho biết: Qua khảo sát đồng ruộng, ngoài 200ha lúa bị ảnh hưởng của ngập úng còn lại lúa mùa trên địa bàn huyện sinh trưởng, phát triển tốt, cả lúa cấy và lúa gieo thẳng đều đang trong giai đoạn bắt đầu đẻ nhánh hoặc đẻ nhánh rộ. Đây là giai đoạn quan trọng, ảnh hưởng đến năng suất và khả năng chống chịu các loại sâu bệnh của cây lúa về sau, do đó Trạm Khuyến nông huyện phối hợp với các địa phương tuyên truyền, hướng dẫn nông dân tiến hành chăm sóc lúa mùa kịp thời, đúng kỹ thuật để có cây lúa khỏe. Đối với việc bón phân, Trạm khuyến cáo nông dân tuyệt đối không

Cùng với bón phân, Trạm tuyên truyền, vận động nông dân tiến hành làm cỏ, sục bùn phá váng để cây lúa dễ dàng hấp thụ các chất dinh dưỡng trong đất trồng. Vụ mùa năm nay, nhờ tích cực tuyên truyền, vận động, nông dân Vũ Thư đã từng bước thay đổi nhận thức, thực hiện các biện pháp chăm sóc lúa khoa học để có cây lúa khỏe, sức đề kháng sâu bệnh tốt, thay thế cho tư duy cấy lúa phải xanh tốt, mơn mớn như trước kia.

Bà Bùi Thị Nhạn, Trạm trưởng Trạm Trồng trọt và Bảo vệ thực vật Vũ Thư cho biết: Đến nay, lúa mùa trên địa bàn huyện có bản chưa bị ảnh hưởng của sâu bệnh. Do ảnh hưởng của đợt mưa giữa tháng 7 vừa qua khiến ốc bươu vàng tràn từ nương máng, lồng sông, kênh vào đồng ruộng gây hại nhiều diện tích lúa mùa, nhất là lúa gieo thẳng. Các địa phương đã tuyên truyền, vận động nông dân thường xuyên tiến hành diệt ốc, trứng ốc bươu vàng bằng phương pháp thủ công hoặc phun thuốc phòng, trừ; hướng dẫn bà con dùng lưới chắn tại vị trí dẫn nước để ngăn ốc, trứng ốc từ nương máng vào ruộng. Trước tình trạng chuột bắt đầu cắn phá, gây hại lúa mùa rải rác ở các địa phương như Song An, Nguyễn Xá, Minh Quang, để bảo vệ an toàn lúa mùa, các HTX tiếp tục tiến hành đặt bả đồng loạt trên đồng ruộng, phát động nhân dân tăng cường đánh bắt thủ công. Đặc biệt, giai đoạn này thời tiết thay đổi thất thường, ẩm độ không khí cao, Trạm khuyến cáo các HTXNN và nông dân thường xuyên theo dõi, kiểm tra đồng ruộng để kịp thời phát hiện, xử lý sớm sâu bệnh phát sinh, bảo vệ lúa mùa.

QUỲNH LƯU

Tỷ lệ lợn nái ngoại, nái lai tăng nhanh

Đến nay, tổng đàn lợn nái của tỉnh hiện có khoảng trên 190.000 con, trong đó tỷ lệ đàn nái lai F1, F2, nái ngoại tăng nhanh nhưng không đồng đều ở các huyện, thành phố. Năm 2012, tỷ lệ nái ngoại, nái lai chiếm 35%, hiện nay chiếm khoảng hơn 55% tổng đàn lợn nái. Đàn lợn ngoại "ông bà" với 150 lợn nái và 8 lợn đực giống được nghiệm thu hàng quý, đều đạt và vượt chỉ tiêu kinh tế kỹ thuật, cung cấp khoảng 1.100 lợn nái ngoại hậu bị "bổ mẹ" năm cho tỉnh. Ngoài ra, toàn tỉnh hiện có 1.420 lợn đực giống, trong đó lợn đực làm công tác thụ tinh nhân tạo khoảng 200 con; lợn đực trong trang trại nuôi khép kín khoảng 1.100 con, còn lại là lợn nhày trực tiếp (lợn đực rêu). Ngành chăn nuôi đã kiểm tra đánh giá, bình tuyển 57 lợn đực giống đang khai thác làm thụ tinh nhân tạo tại Công ty Cổ phần Giống chăn nuôi Thái Bình.

PHAN ANH

Nông dân bắt thủ công gần 13.000 con chuột

Những năm gần đây, sản xuất nông nghiệp của xã Song An (Vũ Thư) bị ảnh hưởng nặng nề bởi nạn chuột phá hoại. Vụ mùa năm nay, HTXNN xã phát động nông dân tăng cường diệt chuột bằng phương pháp đánh bắt thủ công.

Nhằm khuyến khích nông dân địa phương đánh bắt chuột, HTX đầu tư kinh phí, tổ chức thu mua chuột với giá 3.000 đồng/con. Hướng ứng phát động của HTX, hầu hết các gia đình đều tổ chức đào bả, đặt cạm, bẫy hoặc huy động các nhóm tiến hành vây bắt chuột ban đêm. Kết quả, đợt 1, trước khi gieo cấy lúa mùa, nông dân đánh bắt được 2.784 con chuột. Đợt 2, từ ngày 17 - 26/7, bà con tiêu diệt được hơn 10.000 con chuột, trong đó cá biệt có ngày toàn xã đánh bắt được 1.700 con chuột. Đây là một trong các biện pháp hiệu quả nhất để tiêu diệt chuột, vì vậy, hiện nay HTX vẫn tiếp tục tổ chức thu mua để khuyến khích nông dân đánh bắt. Cùng với phát động nông dân đánh bắt thủ công, từ đầu vụ đến nay, HTX đã tổ chức 2 đợt đánh chuột đồng loạt với 1,8 tấn thóc ngâm ủ thuốc diệt chuột rải khắp các xã đồng.

Nhờ đẩy mạnh công tác diệt chuột, đến nay, lúa mùa và cây màu hè thu của Song An cơ bản an toàn, tình trạng chuột gây hại trên đồng ruộng giảm rõ rệt so với cùng kỳ năm ngoái.

HÀ PHƯƠNG